

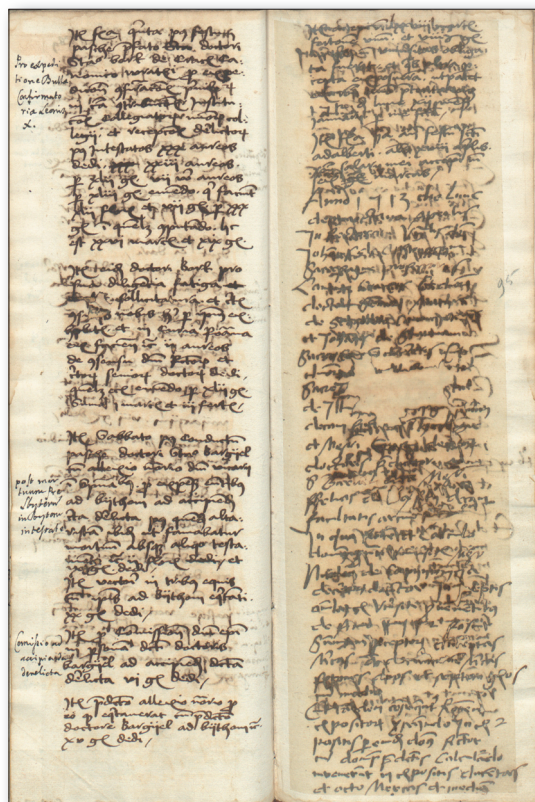
ERAZM Z KRAKOWA

(zm. przed 27 VII 1543 r.)

Późniejszy rektor Erazm z Krakowa był synem Mikołaja Niklina, zwanego Fryczem. Posiadał rodzeństwo: przyrodniego brata, krakowskiego pisarza miejskiego Baltazara Behema oraz siostrę (przyrodną?) Agnieszkę. Studia na Uniwersytecie Krakowskim rozpoczął w semestrze zimowym 1481/1482. Bakalaureat sztuk uzyskał zapewne w 1486 r., magisterium w 1489 r. Po zakończeniu studiów przez cztery semestry prowadził obowiązkowe wykłady na Wydziale Sztuk, podczas których komentował filozofię arystotelesowską. Doktorat prawa uzyskał około 1508 r., z kolei doktorat teologii zdobył prawdopodobnie po 1530 r. W 1538 r. był dziekanem Wydziału Prawa. Funkcję rektora piastował dwukrotnie, w semestrze zimowym 1541/1542 i letnim 1542 r., będąc już w podeszłym wieku.

Przed 1513 r. został kaznodzieją w kościele św. Barbary w Krakowie, w roli tej występował jeszcze w 1530 r. Do 1537 r. homilie były tam wygłaszane w języku polskim. W 1514 r., już jako kaznodzieja, uzyskał zezwolenie rady miasta Krakowa na roczny pobyt we Włoszech. Przed 1540 r. został także prepozytem kolegiaty św. Anny. Na aniwersarz w tejże kolegiacie zapisał tuż przed śmiercią w 1543 r. 100 złp, od której to kwoty renta roczna wynosiła 4 złp.

W 1523 r. dwukrotnie wzmiankowany był w aktach rektorskich doktor Erazm z Krakowa, naprzemiennie z zapiskami wspominającymi o Erazmie Wonzamie z Krakowa, magistrze sztuk. Są to ślady obecności równocześnie dwóch osób – doktora Erazma, syna Niklina, i Erazma

Karta ze wzmianką o Erazmie z Krakowa (B) rkps 248, k. 95)

Wonzama (Wunzama). Ten ostatni, syn Jana i Agnieszki, mąż Małgorzaty, zmarł jako rajca krakowski w 1555 r. W źródłach uniwersyteckich jako Erazm Vonzam lub Volzam występował w latach 1513–1525, rozpoczynając studia w 1513 r. i kolejno uzyskując bakalaureat sztuk (1516) i magisterium (1520). Wtedy też rozpoczął wykłady jako docent *extraneus* na Wydziale Filozoficznym. Jego promocja doktorska w zakresie prawa kanonicznego odbyła się po powrocie z Włoch 22 września 1524 r. W latach 1523–1525 ciągnął przewlekły spór sądowy o obrazę z rektorem szkoły Panny Maryi Adamem Matłą z Krakowa. To, czy Erazm Wonzam wykładał prawo na Uniwersytecie Krakowskim, pozostaje w sferze domysłów, choć na korzyść pełnienia jakichś funkcji uniwersyteckich może przemawiać fakt, że jako bakałarz prawa był jednym ze świadków dokumentu w sprawie uposażenia Katedry Astrologii z 30 maja 1524 r. W 1527 r. uzyskał instytucję na drugie ministerium ołtarza w kaplicy Turzonów w kościele Mariackim w Krakowie. Był także altarystą w kolegiacie św. Anny (1529–1531). W 1528 r. pracował jako surogat oficjała Jakuba Arciszewskiego. Erazm Wonzam zmarł bezdzietnie w 1555 r. Został pochowany w katedrze krakowskiej.

Rektor Erazm z Krakowa zmarł przed 27 lipca 1543 r.

AUJ rkps 17 s. 119, 131; BJ rkps 248 k. 95, 179; BJ rkps 5359 II t. 6 k. 128, t. 15 k. 153; BJ rkps 5360 k. 81, 112v, 141; AR 1 nr 2555, 2679, 2716, 2753, 2776, 2780, 2819, 2820, 2822, 2824, 2826, 2829, 2830, 2845, 2994; AR 2 nr 105, 110, 203, 207, 208, 211; CDUC 4 nr 350, 374; Concl. Univ. nr 159, 178, 181, 183, 261; LD s. 14, 19, 20, 24, 26, wg indeksu s. 527; MUK 1400–1508 I [81h/127] s. 419; MUK 1509–1551 [1513e/008] s. 43; NKP 1402–1541 [1486/54B] s. 247, [1489/16M] s. 251, [1516/35B] s. 283, [1520/8M] s. 286; Starowolski Monumenta s. 118; Wypisy Wawel 1526–1529 nr 61 przyp. 3; K. Estreicher, *Behem Baltazar*, PSB t. 1, Kraków 1935, s. 398–399; Knapiek Akta s. 217; Michalewiczowie 1 nr 207 s. 122; Z. Noga, *Krakowska rada miejska w XVI w. Studium o elicie władzy*, Kraków 2003, s. 350; *idem*, *Urzednicy miejscy Krakowa*, cz. 2: 1500–1794, Kraków 2008, rajcy nr 75 s. 26–33; Pietrzyk Poczet s. 139; Sondel Słownik UJ s. 737; M. Starzyński, *Kto był pisarzem Kodeksu Behema?*, „Rocznik Krakowski” t. 73, 2007, s. 61–71.

Maciej Mikuła